Module (Course Syllabus) Catalogue

2022 - 2023

College/ Institute	Khabat Technical Institute	
Department	The Legal Administrative Department	
Module Name	Introduction to the Study of Law-1	
Module Code	ILS 105	
Degree	Technical Diploma [x] Bachler [ ] High Diploma [ ] Master [ ] PhD [ ]	
Semester	1st	
Qualification	MA	
Scientific Title	Assistant Professor	
ECTS (Credits)	8	
Module type	Prerequisite [ ] Core [x] Assist. [ ]	
Weekly hours		
Weekly hours (Theory)	(3)hr Class	(10)Total hrs Workload
Weekly hours (Practical)	(2)hr Class	(6)Total hrs Workload
Number of Weeks	12	
Lecturer (Theory)	جمعه قادر صالح سيان	
E-Mail & Mobile NO.	Jumha.salih@epu.edu.iq 07504546689	
Lecturer (Practical)	جمعه قادر صالح سيان	
E-Mail & Mobile NO.	Jumha.salih@epu.edu.iq 07504546689	
Websites		

Course Book

Course Description	**باسێکی کۆرس** ئەو زانستە هەموو بابەتەکانی یاسا دەگرێتەوە، کە خۆی لە مانای یاسا وتایبەتمەندیەکانی وئەو رەگەزانەی کە لێی پێکهاتووە، ئەو سەرچاوانەی کە هێزی پابەندبوونی لێ وەردەگرێت. وە سەرچاوەکانی یاسا دەربارەی چۆنیەتی سەرهەڵدان و لقەکانی یاسا وجۆرەکانی ئەو رێسایانەی کە لە ژیانی رۆژانەدا پەیرەو دەکرێت، وە چۆنیەتی زانیاری وەرگرتن لەسەر لێکدانەوەو رەتکردنەوەی رێگاکانی گەیشتن بە زانیاری دەربارەی حوکمەکانی ئەو یاسایە کە لەگەڵ بەرەو پێشچوونی کۆمەڵگەدا کە خۆی لە بیردۆزی یاسا دەبینێتەوە. ئەو بابەتە تەنها خۆی لە بابەتەکانی بیردۆزی یاسا نابینێتەوە بەلکو بیردۆزی مافیش دەگرێتەوە، هەروەها حوکمی یاسا بەرامبەر رەفتارەکانی کۆمەڵگە و زاڵکردنی بەرژەوەندی هەندێکیان بەسەر هەندێکی ترەوە لە کاتی بەریەککەوتنی بەرژەوەندیەکانیان لە کاتی پێدانی ماف بەیەکێکیان و پێدانی دەسەڵات بە دەسەڵاتی گشتی لەوبارەوە. کەواتە پەیوەندی توندوتۆڵ هەیە لە نێوان یاساو مافدا بەشێوەیەک دەتوانین بڵێین ماف هیچ نرخێکی نیە مادام یاسا دانی پێدا نەنێت و نەیپارێزێت. دراسەکردنی زانستی یاسا دابەش دەکرێت بۆ دوو جۆر: یەکەمیان لێکۆڵینەوە لەیاسادا بۆ تێگەیشتنی بیردۆزەکانی یاسا، دووەمیان توێژینەوە دەربارەی ئەو مافانەی لە پەیوەندیە یاساییەکانی نێوان کەسەکان و رێگاکانی پارێزگاریکردنیان بۆ باسکردنی بیردۆزە گشتیەکەی.
Course objectives	**ئامانجی کۆرس** ئامانج لەو کۆرسەی خوێندن گەشەپێدان وبەهێزکردنی توانای زانستی قوتابیانی قۆناغی یەکەمی بەشە کارگێڕیەکان بە گشتی و بەشی کارگێڕی یاسایی بە تایبەتی، وە

	ئامادەکردنیان بە شێوەیەکی باش. وە پێدانی زانیاری دروست لەو بارەوە، هەروەها بەرزکردنەوەی ئاستی بیرکردنەوەو زانستی و ڕۆشنبیری وکارکردنی پراکتیکی. هەروەها ئامانجمان لەو پلانە ئەوەیە کە زانیاری تەواو بدەینە قوتابی لە بارەی سەرچاوەکانی پەیوەست بە بابەتی زانستی یاسا، چۆنیەتی سوود وەرگرتن لەو سەرچاوانە. وە هۆشیار کردنەوەی قوتابیان دەربارەی گرنگی زانستی یاسا وەکو زانستێکی جیاواز لە کارگێڕی بنەماو ڕێسای تایبەت بە خۆی هەیە، هەروەها ناساندنی گرنگی پێگەی زانستی یاسا کە بەشێکی دانەبڕاوە لە هەیکەلی ڕێکخستنی دەزگاو دامەزراوە نوێیەکان، وە پێدانی زانیاری بە قوتابیان کە زانستی یاسا سەربەخۆیە، وە فێرکردنیان لە بنەما جۆراوجۆرەکانی ئەو زانستە پڕ بایەخە بۆ شێوازێکی چالاک لە گفتوگۆکردن لە گەڵ جەماوەرو هۆشیارکردنەوەیان لەو بوارەدا. گومان لەوەدا نیە کە قوتابیانی کارگێڕی پێویستیەکی زۆریان هەیە بۆ فێربونی ئەو زانستە بۆ ئەوەی بەشێوەیەکی وورد و دروست و بە پێی پەیڕەوی دانراو کە بنیاد نراێ لەسەر بنەمایەکی باشی زانستی و ئەکادیمی. هەروەها بۆ ئەوەی بەڵگەو دەرەنجامەکانیان بتەو و قایلکەر بێت. وە قوتابی پشت ئەستوور بێ بە باوەڕ بە خۆبوون وئەو بەرنامەو پرۆگرام و ڕیگەی کە گرتۆتیەبەر لە خوێندنی بابەتی زانستی یاسا. لە کۆتایی بە فێربوونی ئەو بابەتە قوتابیان دەبنە کەسی کارامەو شارەزای باش لە بواری زانستی یاسای پەیڕەوکراو لە کارگێڕیدا.
Student's obligation	**ئەرکی قوتابیان** **پێویستە قوتابیان پابەندی ئەم خاڵانەی خوارەوە بکرێن:** • پابەند بوون بە دەوام و ئامادەبوون لە کاتی وانەکاندا. • دوای تێپەڕبونی ١٠ خولەک لە هاتنی مامۆستای بابەت بۆ هۆڵی خوێندن ڕێگە دەدرێت قوتابی دواکەوتوو بێتە ژورەوە بۆ ئەوەی بابەتەکەی لە دەست نەچێت، بەڵام بە بێوار (غیاب) هەژمار دەکرێت. • پابەند بوون بە تاقیکردنەوەکانی کتوپڕ و لەناکاودا (کویز). • ئامادەکردن وپێشکەشکردنی ڕاپۆرت و سیمنار و پەیپەر وگفتوگۆی تایبەت بە بابەتەکە. • کارکردن بە شێوەی گروپ لە ئەرکەکانیاندا. • پابەندبوونیان بە ئەرکی ماڵەوە تایبەت بە زانستی یاسا. • پابەندبون بە ئامادەبون لە تاقیکردنەوەکانی وەرزیدا. ڕێگە نادرێت تاقیکردنەوە دووبارە بکرێتەوە مەگەر بە بیانویەکی قایل کەری پزیشکی پشت ڕاستکراوە لە لیژنەی نەخۆشخانە حکومیەکان.

Required Learning Materials	**ئامرازەکانی فێرکردن** له ماوەی ئەمساڵی خوێندن دا قوتابیان فێردەکرێن بە هۆی بەکارهێنانی هۆیەکانی نوێی فێرکردن وەکو کۆمپیوتەری کەسی (لاپتۆپ) و داتاشۆ بە پیشاندانی بابەتە زانستیەکان لە رێگەی سلایدە ئامادەکراوەکان لە رێگەی بەرنامەی پاوەر پۆینت و وۆرد و بەکار هێنانی بۆردی سپی هەڵواسراوی دیواری و نمونەی پەڕاوە جۆراوجۆرەکانی زانستی یاسا و هۆکارەکانی تری زانستی وەکو هۆیەکانی پەیوەندی(ڤایبەر، ماسنجەر، ....هتد). هەروەها هەڵبژاردنی ناونیشانە سەرەکیەکان و لاوەکیەکان و بڕگە سەرەکیەکان وبابەتە گرنگەکان و شەرح کردن و قسەکردن لەسەریان کە پێویستیان بە رونکردنەوە هەبێت. ئەو هۆکارانە سەرنجی قوتابی رادەکێشێت بۆ وەرگرتن و تێگەیشتنی زیاتری بابەتەکە و سود وەرگرتن لە تەواوی بابەتەکە. پێویستە لەسەر قوتابیان کە بەدواداچونی تەواوی بابەتەکە بکەن و بیروهۆشیان لەسەر بابەتەکە بێت لە کاتی شەرحکردنی بابەتەکە. هەروەها پێویستە پابەند بن بە دەوامکردن. لە هۆکارە سەرەکیەکانی سەرکەوتنی قوتابی و تێگەیشتنی بابەتەکان پەیوەستە بە بەشداری کردنی قوتابی و ئاراستەکردنی پرسیار و گفتوگۆکردن لە ناو هۆڵی خوێندندا و چەسپاندنی بابەتە گرنگەکان لە ناخی بیری قوتابیان ئەمەش بە بەشداری کارای قوتابیان دێتەدی.

Evaluation

Task		Weight (Marks)	Due Week	Relevant Learning Outcome
Paper Review				
Assignments	Homework	10		
	Class Activity	2		
	Report	8		
	Seminar	8		
	Essay			
	Project			
Quiz		8		
Lab.				
Midterm Exam		24		
Final Exam		40		
Total		100		

Specific learning outcome:	**دەرەنجامی فێربوونی قوتابیان لەم کۆرسە**

	دواى كۆتايى هاتنى ئەو كۆرسە لە فێربونى بابەتى زانستى ياسا دەرەنجامى باشى بۆ قوتابيان دەبێت لە فێربونى ئەو زانستە گرنگە بەهەموو شێوازەكانيەوە، هەروەها نەهێشتنى ئەو كەموكووڕيانەى كە قوتابى هەيەتى لەو بارەوە كە لە بوارى كارگێڕيدا سوودى لێ وەردەگرێت ، وە فێربونى ئەو بابەتە پەيوەندى بەتينى هەيە بەپەيداكردنى هەلى كار لە دەرەوەى دامودەزگاكانى دەوڵەت وكەرتى گشتى و زانكۆكان و ڕاى گشتى وەكو كەرتى تايبەت وكۆمپانياكان سودى لێ دەبينێت، كە ڕێنيشاندەرە بۆ ئەوەى پشت بەخۆيان ببەستن تاكو هەلى كار بۆخۆيان پەيدا بكەن وە لە ميانەى كاركردنيان لە كارگێڕى وبوارە جياوازەكانى ترى پەيوەست بەكارگێڕى سەركەوتوبن. هەروەها بۆ كەرتى گشتى سوودى زۆرى هەيە لە هۆشياركردنەوەو پێگەياندنى كاديرى چالاك لەو بوارەو هۆشياركردنەوەى كۆمەڵگە لە بوارەكانى زانستى ياسادا.
Course References:	**ليستى سەرچاوەكان** ١. د. عبدالباقي بكري، د. زهير البشير: المدخل لدراسة القانون، المكتبة القانوينة، بغداد، ١٩٨٩. ٢. حسن كبيرة: اصول القانون، دار المعارف بمصر، الطبعة الثانية، ١٩٦٠. ٣. محمد طه بدوي: القاعدة القانونية، دار المعارف بمصر، ١٩٥٤. ٤. علي حسين خلف: الوسيط في شرح قانون العقوبات، بغداد، ١٩٦٨. ٥. مالك دومان الحسن: المدخل لدراسة القانون، بغداد، ١٩٧٢. ٦. علي علي منصور: المدخل للعلوم القانونية والفقه الاسلامي، ١٩٦٧.

Course topics (Theory)	Week	Learning Outcome
تحديد معنى القانون – العلاقة بينه وبين قواعد الدين وقواعد الاخلاق	يەكەم	
تعريف القانون – قاعدة عامة	دووەم	
تنظم روابط الاجتماعية مقرونة بجزاء توقعه السلطة العامة	سێيەم	

اهداف القانون في النظرية الفردية - اهداف القانون في النظرية الاشتراكية	چوارەم	
اقسام القانون وفروعه - التفرقة بين القانون العام والقانون الخاص – تأريخ التفرقة بينهما	پێنجەم	
معيار التفرقة بين القانون العام والخاص	شەشەم	
فروع القانون العام – فروع القانون الخاص	حەفتەم	
مصادر القانون – مصادر القانون المادية – المصادر الشكلية	هەشتەم	
التشريع – تشريع العرف – خصائص القاعدة التشريعية – انواع القواعد التشريعية	نۆیەم	
اصول صياغة القاعدة التشريعية – السلطة المختصة في عملية التشريع زوال القاعدة التشريعية	دەیەم	
تدرج التشريع ورقابة القضاء عليه – تجميع التشريع	یازدەهەم	
العرف – تعريف العرف – اركان العرف – العادة – الاتفاقية والقاعدة العرفية	دوازدەهەم	
Practical Topics	**Week**	**Learning Outcome**

Questions Example Design

پرسیار و وەڵامی نموونەیی:

پ/١ پێناسەی ئەو زاراوە یاساییانە بکە (یاسا، شەریعە، سیستەمی یاسایی)

یاسا: کۆمەڵێک بنەمای رەفتاری گشتی پوختە، رێکخەری پەیوەندی کۆمەڵایەتیە لە نێوان تاکەکان، پەیوەستە بەسزایەک کە دەسەڵاتی گشتی دەیسەپێنێ بەسەر ئەوانەی کە سەرپێچی ئەو یاسایە دەکەن.

شەریعە: کۆمەڵێک بنەمای تەشریعی دانراو و بنەمای یاسایی شەریعەیی دانەنراو و بیردۆز و بنەمای یاسایی گشتیە لە کۆمەڵگەیەکی هاوشێوەو پەیوەست جا ئەمە لە سنووری دەوڵەتێک یان چەند دەوڵەتێک وەکو شەریعەتی ئیسلامی و شەریعەتی ئینگلۆسەکسۆنی و شەریعەتی لاتینی وشەریعەتی ئەڵمانی وشەریعەتی بەلشەفی.

سیستەمی یاسایی: کۆمەڵێک بنەمای یاسایی جیایە وە پەیوەستن بەیەکەوە وە جێگیرە کە مەبەستی بەدەستهێنانی ئامانجی دیاریکراوی هاوبەش

پ/٢ ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە ووشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١. سزا لەلایەن دەسەڵاتی گشتی جێبەجێ دەکرێت جگە لە مافی دیفاعی شەرعی و حق الحبس المدني
٢. خەسڵەتەکانی سزای یاسایی بریتین لە : سزایەکی ماددیە و سزایەکی دونیاییە.
٣. جۆرەکانی سزا بریتین لە: سزای تاوانی و سزای شارستانی و سزای بەرزەفتکردن.

پ/٣ ووشەی راست یان هەڵە بەرامبەر ئەو رستانەی خوارەوە دابنێ

١. یەکێک لە مەرجەکانی سزا بریتیە لەوەی کە دەبێت بڕو ئەندازەی سزاکە دیار بێت (راستە)
٢. هەندێک ووشەی یاسا دەبەنەوە سەر زمانی کوردی (هەڵەیە).
٣. یەکێک لە جۆرەکانی سزای تاوانی بریتیە لە سزای جەستەیی وەکو لە سێدارەدان (راستە).

پ/٤ لقي أ/ جۆرەکانی سزای شارستانی بژمێرە

١. سزایەکی خۆپارێزیە
٢. سزایەکی راستەوخۆیە
٣. قەرەبووی داراییە
٤. گەڕاندنەوەی بارودۆخەکە بۆ پێش روودانی سەرپێچیەکە.

پ٤/ لقي ب/ وەڵامی راست هەڵبژێرە؟

١. رێسای یاسایی تەنها (٣، ٤، ٥، ٦) تایبەتمەندی هەیە.
٢. جۆرەکانی سزا بریتین لە(سزای تاوانی، سزای شارستانی، سزای بەرزەفتکاری، هەرسێکیان).
٣. سەرچاوەکانی رێسای رەوشت بریتین لە (ئاین، پێداویستیەکانی ژیان، بیردۆزکانی ووردبوونەوەو تێبینی، هەموویان).

بنەماکانی ئاین لە رووی سەرچاوەوە دابەش دەکرێت بۆ (ئاینی ئاسمانی، ئاینی نائاسمانی، ئاینی ئاسمانی و ئاینی نائاسمانی، هەیچیان راست نین).

Extra notes:

External Evaluator

This coursebook contains all the necessary components that can be used as a guide by the students during the semester. The coursebook also includes important elements such as objectives and learning outcome of the module. The lecturer has also included some samples of questionnaires that can benefit and work as guide for students for their revisions period. The coursebook has also enshrined some references that students can refer to if they are interested to explore the studies further. For the reasons mentioned, I confirm that this coursebook satisfies the quality assurance requirements and I recommend that students have a copy so that they can refer to throughout the semester.

Dr. Abdullah Omar Yassen

PhD in International Law

Erbil College of Technical Administration

Erbil Polytechnic University